

різним громадянством; г) орган якої порушив справу, якщо особи мають різне громадянство та проживають на територіях різних держав.

Література

1. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон від 22.09.2011 р. № 3773-4 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 30. – Ст. 301.

2. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-4 // Відомості Верховної Ради України. – 2005. - № 32. – Ст. 422.

3. Розгон О. Укладання шлюбу громадянина України з іноземцем за кордоном / О. Розгон // Юридичний Радник. – 2011. – № 6 (60). – С. 1–8.

4. Шимон С.І. Цивільне та торгове право зарубіжних країн: [Навчальний посібник] / С.І. Шимон. – К.: КНЕУ, 2004. – 220 с.

5. Овчаренко А. Визнання реєстрації та розірвання шлюбу за двосторонніми міжнародними договорами, укладеними Україною / А. Овчаренко // Юстиніан : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.justinian.com.ua

6. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> Lviv Polytechnic National University Institutional Repository <http://ena.lp.edu.ua> ~ 227

УДК 347.4 (043.2)

Слома В. М., к.ю.н., доцент,
Тернопільський національний економічний університет,
м. Тернопіль, Україна

ПРИПИНЕННЯ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ З МНОЖИННІСТЮ ОСІБ ПРОЩЕННЯМ БОРГУ

Порядок, підстави та умови припинення зобов'язання має велике практичне значення для цивільного обігу, оскільки стосується майнових прав його сторін і в багатьох випадках може спричиняти для останніх негативні правові наслідки. Зрозуміло, що у більшості випадків сторони належно виконують обов'язки. Це хоч і приводить до припинення зобов'язання, але є позитивним фактом, оскільки за таких обставин сторони досягають бажаного для них правового результату [2].

Разом з тим, слід зазначити, що зобов'язання можуть припинятись і з інших, крім виконання, підстав, передбачених гл. 50 ЦК України.

Відповідно до ст. 605 ЦК України зобов'язання припиняється внаслідок звільнення (прощення боргу) кредитором боржника від його обов'язків, якщо це не порушує прав третіх осіб щодо майна кредитора.

Варто зазначити, що у зобов'язаннях ускладнених множинністю осіб (солідарних, часткових, субсидіарних) застосування даної підстави

припинення зобов'язання має певні особливості.

Щодо можливості припинення солідарних зобов'язань прощенням боргу в науці цивільного права існують різні погляди. Д.В. Трут зазначає, що за чинного правового регулювання цих відносин ЦК України має йтися про те, що прощення боргу одному із солідарних боржників повинно означати прощення боргу і решті боржників [4, с. 81].

Протилежну точку зору висловлює С.Е. Сибіга, вказуючи, що наслідками прощення боргу за солідарними пасивними зобов'язаннями можуть бути: 1) у випадку прощення боргу усім солідарним боржникам - припинення зобов'язання в повному обсязі; 2) у випадку прощення боргу не всім солідарним боржникам - припинення зобов'язання у частині, що стосується таких солідарних боржників, та а) продовження існування солідарного зобов'язання в частині, що стосується інших солідарних боржників (якщо їх декілька), тобто зі збереженням множинності суб'єктів у зобов'язанні; б) продовження існування зобов'язання в частині, що стосується боржника, щодо якого не здійснене прощення боргу (якщо такий один), та перетворення зобов'язання із множинністю осіб на зобов'язання без множинності осіб [3, с.112].

У даному випадку доцільно погодитись з С.Е. Сибігою стосовно того, що солідарні зобов'язання можуть припинятись прощенням боргу, якщо воно стосується всього зобов'язання. Якщо прощення боргу стосується лише конкретного боржника, то зобов'язання продовжує існувати, але з вирахуванням частки того боржника, якому прощено борг.

Аналогічне правило закріплено у ст. 10:108 Принципів Європейського договірної права [1].

Щодо можливості застосування прощення боргу у часткових зобов'язаннях, слід зазначити наступне. Відповідно до ст. 540 ЦК України, якщо у зобов'язанні беруть участь кілька кредиторів або кілька боржників, кожний із кредиторів має право вимагати виконання, а кожний із боржників повинен виконати обов'язок у рівній частці, якщо інше не встановлено договором або актами цивільного законодавства.

Якщо один із боржників виконав зобов'язання у належній йому частці, то кредитор не може вимагати у нього виконання будь-яких інших обов'язків. Звідси можна зробити висновок, що кредитор має також право здійснити прощення боргу одному із часткових боржників. При цьому, відносини кредитора і даного боржника не будуть впливати на відносини кредитора з іншими боржниками у частковому зобов'язанні. Тобто у випадку прощення боргу одному з часткових боржників, інші часткові боржники залишаються зобов'язаними в межах своєї частки.

Характеризуючи субсидіарні зобов'язання Д.В. Трут зазначає, що як основний, так і додатковий боржники пов'язані спільним інтересом, спрямованим на виконання того самого зобов'язання. Інші спільні інтереси (особиста вигода, інші мотиви тощо) можуть бути відсутні в

будь-якому зобов'язанні з множинністю осіб [4, с. 148].

Так само як в часткових і солідарних зобов'язаннях, у субсидіарних може застосуватись така підстава припинення зобов'язання як прощення боргу. Оскільки додатковий боржник повинен виконати зобов'язання у випадку невиконання останнього основним боржником, то можна зробити висновок, що у разі прощення боргу кредитором основному боржнику, таке зобов'язання припиняється і для субсидіарного боржника також.

Враховуючи вище наведене, можна зробити висновок, що застосування прощення боргу як підстави припинення цивільно-правових зобов'язань з множинністю осіб має свої особливості та наслідки для учасників залежно від виду множинності.

Література

1. The Principles of European Contract Law // [Електронний ресурс] // Режим доступу: https://www.trans-lex.org/400200/_pec1/#head_8

2. Продаєвич І.В. Припинення зобов'язань неможливістю виконання. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.apdp.in.ua/v42/30.pdf>

3. Сибіга С.Е. Прощення боргу за солідарними договірними зобов'язаннями. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. 2016. Вип. 2. Том 1. С. 108-112. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.lj.kherson.ua/2016/pravo02/part_1/27.pdf

4. Трут Д.В. Цивільно-правові зобов'язання з множинністю осіб: дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2014.

УДК 342.6:342.922 342.6:342.922 (043.2)

Сопілко І. М., д.ю.н., професор,

Трюхан О. І., студент магістратури,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Законодавча база, яка є нормативною основою для створення та діяльності громадських організацій в зарубіжних країнах, формується під впливом політичної, економічної, соціальної систем, історичної спадщини, розвинутих (або слабких) демократичних традицій, а також фактичного досвіду залучення громадян до активного громадянського життя. Як правило, порядок створення та діяльності громадських організацій визначається окремими законами. Натомість передумовою для становлення законодавства зарубіжних країн у сфері регулювання правового статусу громадських організацій є конституційні норми, які закріплюють право на об'єднання у різного роду неполітичні організації. Закріплене конституціями зарубіжних країн право на свободу об'єднання